

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Minitech AS
v/daglig leder Jostein Mathisen
Hedmark Næringspark
2312 OTTESTAD

Deres referanse

Vår referanse
2011/213

Dato
07.11. 2011

Avvisning av klage på offentlig anskaffelse

Det vises til Deres klage på offentlig anskaffelse av 28. juli 2011 vedrørende anskaffelse av varmemhjelpemidler. Klagenemndas sekretariat har besluttet å avvise klagen som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 9. Grunnen er at klagen klart ikke kan føre fram. Sekretariatets avvisningsbeslutning kan påklages til klagenemndas leder innen tre virkedager etter at den ble gjort kjent for klager.

Nedenfor gis en oppsummering av bakgrunnen for klagen og sekretariatets vurdering.

Bakgrunn:

- (1) NAV Hjelpemiddelsentral Hordaland (heretter kalt innklagede) kunngjorde 10. februar 2011 en åpen anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtaler med flere leverandører om levering av "varmehjelpemidler", nærmere definert som "plagg, fottøy med innebygget varmeelement". Leveringssted var i punkt II.1.2) opplyst å være i fylkene Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder. Rammeavtalenes varighet var 2+1+1 år, og anskaffelsens verdi var i kunngjøringen punkt II.1.4) angitt å være 10 millioner kroner. Tilbudsfrist var satt til 31. mars 2011 kl. 15.00.
- (2) I konkurransegrunnlaget var det angitt følgende under punkt 2.2.3 "Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner":

Kvalifikasjonskrav	Dokumentasjonskrav
Det kreves god gjennomføringsevne.	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrivelse av organisasjonen, bemanning for dette oppdraget (organisasjonsplan). • Annen relevant informasjon som

Postadresse
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Rådhusgaten 4
5014 Bergen

Tlf.: +47 55 59 75 00 E-post:
postmottak@kofa.no
Faks: +47 55 59 75 99 Nettside: www.kofa.no

	<p><i>beskriver virksomhetens generelle kompetanse og ressurser.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Beskrivelse av tekniske ressurser (kompetanse og utstyr) som er relevant for denne leveransen.</i> • <i>Tilbyder må bekrefte en har en serviceorganisasjon som er tilgjengelig for oppdragsgiver innenfor normal arbeidstid.</i> • <i>Tilbyder skal opplyse om hvilke sertifikater/autorisasjon tilbyder har for reparasjon og service av ulike produkter som tilbyder kan levere.</i> • <i>Eventuelle samarbeidspartnere som er relevante for leveransen.</i>
<p><i>Det kreves erfaring fra lignende leveranser.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Leverandørens viktigste leveranser de siste 3 årene, inkludert en beskrivelse av oppdraget, deres verdi, tidspunkt og mottaker.</i> • <i>Antall år virksomheten har drevet med salg og service på det leveransen omfatter.</i>
<p><i>Det kreves et velfungerende kvalitetssikringssystem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Beskrivelse av metode for kvalitetssikring</i>

"

- (3) I konkurransegrunnlaget punkt 3 "Krav til tilbudet" underpunkt 3.1 fremgikk blant annet følgende:

"5. Tilbudet med vedlegg skal være utarbeidet på norsk."

- (4) I konkurransegrunnlaget punkt 5.1 "Tildelingskriterier" fremkom det at tildeling skulle skje på grunnlag av hvilket tilbud som var det økonomisk mest fordelaktige, basert på kriteriene "Kvalitet", "Leveranse" og "Pris". Kriteriene skulle vektet med henholdsvis 40, 20 og 40 prosent.

- (5) Vedlegg 2 til konkurransegrunnlaget inneholdt et utkast til kontrakt. I punkt 7.2.2. "Reklamasjonsperiode" fremkom følgende:

"Leverandøren har i en reklamasjonsperiode plikt til å avhjelpe alle mangler som viser seg uten ekstra kostnad for Oppdragsgiver. Reklamasjonsperioden er 1 (et) år regnet

fra Leveringsdag i forhold til hvert avrop. En tilsvarende periode gjelder ved eventuell tilleggslevering i forhold til hvert avrop. En tilsvarende periode gjelder ved eventuell tilleggslevering, og for den del eller de deler av ytelsen som er erstattet/utskiftet. Det forutsettes at Oppdragsgiver reklamerer skriftlig uten ugrunnet opphold etter at mangelen er oppdaget eller burde ha vært oppdaget."

- (6) Vedlegg 3 til konkurransegrunnlaget inneholdt en kravspesifikasjon. Fra punkt 1.2 "Dokumentasjon av produktkvalitet" hitsettes følgende:

"Tilbyder bes skaffe til veie dokumentasjon på produktenes kvalitet.

- *Tekniske spesifikasjoner og produktdata på produktene.*
- *Beskrivelse av batterienes varighet og levetid.*
- *Beskrivelsen av hjelpemidlenes funksjonalitet og brukervennlighet.*
- *Bruksanvisning, sikkerhetsmerking og vaskeanvisninger.*
- *Referanser som understøtter tilbudte produkter."*

- (7) Innen tilbudsfristens utløp var det levert to tilbud, ett fra Minitech AS (heretter kalt klager) og ett fra Cypromed AS (heretter kalt valgte leverandør).

- (8) Klager hadde ikke vedlagt tilbudet en bekreftelse på at selskapet hadde "en serviceorganisasjon som er tilgjengelig for oppdragsgiver innenfor normal arbeidstid". Det var heller ikke vedlagt en liste over "Leverandørens viktigste leveranser de siste 3 årene". Klager hadde inngitt dokumentasjon knyttet til det tekniske utstyret, men en del av denne var kun levert på engelsk.

- (9) Vedlagt klagers tilbud var et bilag benevnt "Avvik, Forbehold og Bekreftelser". Under punkt 7.2.2 "Reklamasjonsperiode" fremkom følgende:

"En må skille mellom "vanlige brukere" og "arbeidsaktive brukere". I mange tilfeller leverer vi indre hansker for bruk inne i arbeidshansker, og monteringshansker til yrkesaktive snekkere og industriarbeidere. Behovet for slike produkter er flere par i året. Reklamasjonstid på "slitte- produkter" i utstyrspakken kan derfor ikke være 1 år. På øvrig utstyr som følger med, - f.eks. batteripakker og ladere er 1. år OK."

- (10) I innklagedes brev til klager av 12. juli 2011 fremkom følgende:

"Vurdering av tilbud.

Innkomne tilbud er underskrevet. Et tilbud tilfredsstiller ikke "krav og levering av tilbud", gitt i konkurransegrunnlaget pkt.3.1. Tilbudet inneholder informasjon knyttet til kvalifiseringskravene beskrevet på Engelsk, (Information about our products and services).

Avvik/Forbehold/Bekreftelser:

Et tilbud har forbehold knyttet til "slitte- produkter" og reklamasjonsperiode. Dette forbeholdet er ikke prissatt.

[...]

Dokumentasjon rundt minstekravet og kvalifiseringskrav:

Skatteattester vedlagt og ok i begge tilbud.

HMS – erklæringer vedlagt og ok i begge tilbud.

Lovlig etablert foretak, firmaattest vedlagt og ok i begge tilbud.

Tilstrekkelig økonomisk gjennomføringsevne i følge kredittopplysninger som er vedlagt og ok i begge tilbud, begge leverandørene har god inntjening og god økonomi.

Tekniske og faglige kvalifikasjoner, begge tilbud beskriver sine faglige kvalifikasjoner på en god måte, en leverandør har manglende beskrivelse på norsk knyttet til tekniske kvalifikasjoner.

Referanser 3 siste årene, kun en av leverandørene har vedlagt referanser over viktigste referanser de siste tre årene.

Kvalitetssikringssystem begge leverandørene har dokumentert at de innehar et system for kvalitetssikring/kvalitetsstyring.

Valg av leverandør.

Et tilbud har avvik knyttet til "krav og levering av tilbud" (pkt.3.1, konkurransegrunnlag), da deler av beskrivelse knyttet til tekniske kvalifikasjoner ikke er beskrevet på norsk. I tillegg mangler dette tilbudet referanser i forhold til sine viktigste leveranser de siste 3 årene. Disse avvikene er ikke beskrevet presist og entydig i tilbudet. I tillegg har dette tilbudet et forbehold som ikke er prissatt. NAV Hjelpemiddelsentral Hordaland mener derfor at dette kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes.

Det andre tilbudet tilfredsstillende minstekrav og kvalifiseringskrav. Dette tilbudet vurderes således som eneste egnede tilbud.

Konklusjon:

Tilbudet fra Cypromed AS tilfredsstillende minstekrav og kvalifiseringskrav.

Tilbudet fra Minitex AS avvises, jf. pkt.4.4 i konkurransegrunnlaget, begrunnelsen er hjemlet i FOA § 20-3 og 20-13 (1) e og f.

Tilbudet til Cypromed AS er således det eneste tilbudet som vil bli vurdert i henhold til tildelingskriteriene. Vurdering av tildelingskriterier og eventuell kontraktsinngåelse vil finne sted etter klagefristens utløp.

Det er mulig å klage på avgjørelsen frem til 27.07.11. Etter utløp av denne fristen, vil vi inngå avtale i henhold til overnevnte vurdering."

(11) I klagers e-post til innklagede av 18. juli 2011 fremkom følgende:

"Minitech AS klager på mottatt vedtak datert 12.07. 2011. Brevet kom i posten 18.07. 2011, og vi merker oss at det er gitt en klagefrist på kun 9 dager inklusive helgedager. Klagefristen er satt til 27. juli 2011 – som dessuten er midt i fellesferien. Dette kan vi ikke akseptere, og ber om at klagefristen blir forskjøvet til 12. september 2011"

- (12) Innklagede informerte tilbyderne om følgende ved e-post av 20. juli 2011:

"Normal klagefrist er i følge veileder for offentlige anskaffelser mellom 10 og 15 dager. Vi beklager at postgangen har tatt litt tid. For å imøtekomme Minitech AS sitt ønske om utvidet klagefrist ber vi om forlengelse av vedståelsesfristen."

- (13) Ved e-post av 27. juli 2011 opplyste innklagede tilbyderne om at begge tilbyderne hadde sagt seg villig til å forlenge vedståelsesfristen. Videre ble det informert om at:

"Oppdragsgiver ønsker delvis å imøtekomme Minitech AS sitt ønske om forlenget klagefrist. Viser her til telefonsamtale den 27.07.11, der det ble avtalt at ny klagefrist settes til 15.08.11

NAV Hjelpemiddel Hordaland ønsker at alle klager skal behandles på en korrekt måte i tråd med regelverket. Oppdragsgiver ønsker derfor at klagen skal behandles hos Klagenemnda for offentlige anskaffelser."

- (14) Klager brakte saken inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser ved brev 28. juli 2011.

- (15) Innklagede har opplyst at kontrakt med valgte leverandør ikke vil bli inngått før klagenemnda har behandlet saken.

Anførsler:

Klagers anførsler:

Avvisning av klager/klagers tilbud

- (16) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved feilaktig å avvise klager. Det vises til at klager ble avvist som følge av formelle feil i form av at en CV og en informasjonsfolder er levert med engelsk tekst i stedet for norsk tekst, og at klager har tatt forbehold om ett års garanti på arbeidshansker og sokker som blir utsatt for en uforholdsmessig høy slitasje. I konkurransegrunnlaget fremkommer det at *"Produkt/kvalitet"* skal vektes med 40 prosent i tildelingsevalueringen. Det synes derfor svært urimelig at klager har blitt avvist på grunn av bagatellmessige feil som ikke har noe med produktets kvalitet og funksjonalitet å gjøre.

- (17) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved ikke å ha lyttet til brukernes eller foreldrenes signaler om hva som er hensiktsmessig ved innkjøp av varmemjelpemidler. Klager har de siste fire årene hatt et godt samarbeid med PTØ-senteret i Ottestad. Her har det kommet frem mange gode innspill fra foreldre med multifunksjonshemmede barn. Langt på vei har disse vært med på utvikling av klagers varmemjelpemidler. Når klager er blitt avvist fra konkurransen, vil ikke barna tilhørende den aktuelle regionen lenger kunne bruke disse produktene.

Utllysning av konkurransen

- (18) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved feilaktig å utlyse foreliggende konkurranse. Det vises til at det i realiteten bare er to leverandører av varmemjelpemidler i Norge, og at markedet er lite og svært nisjepreget. Brukerne burde derfor selv få velge leverandør ut fra kvalitet, funksjonalitet og behov. Det ville være rettferdig og riktig ovenfor både brukerne, produktutviklere og leverandører.

Tidsfrister

- (19) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved at innklagede ikke har overholdt tidsfrister. Det vises til at innklagede selv hadde gitt strenge retningslinjer og tidsfrister på hvordan tilbudet skulle leveres, men ikke selv har vært like strenge når det kommer til egen overholdelse av frister. Klager registrerer at klagenemnda forholder seg til tidsfrister som bare gjelder virkedager fra mandag til fredag. Da bør også innklagede holde seg til samme regler. Brevet fra innklagede om avvisning/tildelingsmeddelse er datert 12. juli, poststemplet 13. juli – og mottatt av klager 18. juli. Klager er gitt klagefrist til 27. juli. Trekker man fra lørdag og søndag, ender man opp med åtte virkedager. I tillegg er fristen midt i fellesferien. For klager virker det som det er et bevisst ønske at klager skal ekskluderes fra budrunden.

Innsikt i produkter, brukergruppers synspunkter og leverandørers produktvalg

- (20) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved at innklagedes saksbehandlere har hatt mangelfull innsikt i og omkring de produktene som er vurdert, og neppe har lyttet til brukergruppene av varmemjelpemidler i tilstrekkelig grad. Innklagede har ikke tatt tilstrekkelig hensyn til mangfoldet av varmemjelpemidler som klager har utviklet. Dette støttes av at innklagedes valg om å avvise klager ikke er i samsvar med valgene de fire andre regionene NAV Hjelpemiddelsentralene har tatt. Klager er blitt valgt som leverandør av Sogn og Fjordane, Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder, men ikke av Hordaland. Resultatet av innklagedes vedtak er at klager ikke lenger betjener de brukerne som har valgt klager som leverandør de siste årene.

Innklagedes anførsler:

Avvisning av klager/klagers tilbud

- (21) Innklagede bestrider at klager feilaktig er avvist fra konkurransen. Det vises til at innklagede har basert sin vurdering av tilbydernes kvalifikasjoner på bakgrunn av innlevert tilbud. I konkurransegrunnlaget punkt 2.2. var det oppstilt en rekke dokumentasjonskrav til kvalifikasjonskravene. Klager har ikke bekreftet at selskapet har en serviceorganisasjon som er tilgjengelig for oppdragsgiver innenfor normal arbeidstid. Deler av organisasjonsbeskrivelsen er også beskrevet på engelsk, noe som strider mot punkt 3 i konkurransegrunnlaget. På bakgrunn av dette fant innklagede at klagers tilbud ikke tilfredsstilte kravene til tilbudets utforming, og derfor må avvises i henhold til forskriften og konkurransegrunnlaget. Innklagede kan heller ikke se at det er urimelig at klager er blitt avvist på dette grunnlag. Innklagede tolker regelverket for offentlige anskaffelser meget strengt, og i henhold til regelverket er det ikke anledning til å innhente ytterligere beskrivelser knyttet til mangelfull dokumentasjon eller feil utforming av et tilbud. Når tilbudet ikke inneholder nødvendig dokumentasjon som viser at tilbyder tilfredsstiller kvalifikasjonskravene i konkurransegrunnlaget, og når

deler av tilbudet ikke tilfredsstillende kravene til utforming av tilbud, anser ikke innklagede dette som bagatellmessige feil.

- (22) Hva gjelder klagers anførsel om at innklagede ikke i tilstrekkelig grad har lyttet til brukerne ved utformingen av konkurransegrunnlaget, viser innklagede til at det er utformet et konkurransegrunnlag som skal sikre gode hjelpemidler til brukerne. I og med at klager ble avvist fra konkurransen, er ikke klagers tilbudte produkter blitt evaluert.

Utlysning av konkurransen

- (23) Innklagede bestrider at konkurransen ikke skulle vært utlyst. Det vises til at konkurransen overskrider nasjonal terskelverdi, og derfor må konkurranseutsettes i hele EØS-området.

Tidsfrister

- (24) Innklagede mener å ha fulgt gjeldende regelverk, som setter strenge krav til frister. I e-post av 24. mars 2011 ønsket klager utsettelse av tilbudsfristen. Begrunnelsen for dette var at klager kort tid i forveien var blitt gjort oppmerksom på at det var utlyst en konkurranse om varmhjelpemidler. Innklagede konkluderte med at regelverket ikke ga anledning til å gi en fristutsettelse på dette grunnlaget. Innklagede har ikke klart å gjennomføre konkurransen i henhold til den skisserte fremdriftsplanen. Imidlertid ble det tatt forbehold om dette i konkurransegrunnlaget. I meddelelsesbrevet av 12. juli 2011 ble klager informert om at klagefristen var 27. juli 2011. Brevet ble postlagt 13. juli 2011, men som følge av at brevet ikke kom frem til klager før 18. juli, ble klagefristen, på klagers forespørsel, forlenget til 15. august 2011. Innklagede har også på bakgrunn av at prosessen har tatt lang tid, bedt om en forlenget vedståelsesfrist, noe begge tilbyderne har akseptert.

Innsikt i produkter, brukergruppers synspunkter og leverandørers produktvalg

- (25) Hva gjelder klagers anførsel om at saksbehandlerne hos innklagede har hatt mangelfull innsikt i de tilbudte produktene, viser innklagede igjen til at klagers produkter ikke er evaluert som følge av at klager ble avvist fra konkurransen.

Sekretariatets vurdering:

- (26) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om Klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er også rettidig. Anskaffelsen gjelder en rammeavtale for anskaffelse av varmhjelpemidler som er en vareanskaffelse. Anskaffelsens verdi er i kunngjøringen punkt II.1.4) estimert til 10 millioner kroner. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin opplyste art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 del I og III, jf. forskriftens §§ 2-1 og 2-2.

Avvisning av klager/klagers tilbud

- (27) Det første spørsmålet for sekretariatet, er om innklagede har brutt regelverket ved å avvise klager/klagers tilbud.

- (28) Klager/klagers tilbud ble avvist som følge av manglende oppfyllelse av et dokumentasjonskrav knyttet til kvalifikasjonskravene, at klagers tilbud ikke oppfylte kravspesifikasjonen ved at deler av dokumentasjonen på tilbudte produkter var på engelsk, samt at det var tatt et forbehold knyttet til reklamasjonstid som etter innklagedes syn medførte tvil om hvordan klagers tilbud skulle bedømmes. I tillegg har innklagede i tilsvaret til klagenemnda anført at klager skulle vært avvist som følge av mangelfull oppfyllelse av ennå et dokumentasjonskrav knyttet til kvalifikasjonskravene. Det foreligger således flere potensielle avvisningsgrunnlag. Sekretariatet finner det hensiktsmessig først å vurdere hvorvidt klager feilaktig ble avvist som følge av manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravene.
- (29) Av forskriften § 20-12 (1) bokstav a følger det at:
- "(1) Oppdragsgiver skal avvise leverandører som:*
- a. ikke oppfyller krav som er satt til leverandørenes deltakelse i konkurransen, med forbehold av § 21-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter)."*
- (30) Ved vurderingen av om kvalifikasjonskravene er oppfylt, har oppdragsgiver et innkjøpsfaglig skjønn, jf. blant annet klagenemndas sak 2011/117 premiss (51), hvor det ble presisert at:
- "Ved vurderingen av om tilbyderne oppfyller kvalifikasjonskravene utøver oppdragsgiver et innkjøpsfaglig skjønn som i begrenset grad kan overprøves rettslig. Klagenemnda kan dermed bare prøve om vurderingen er basert på riktig faktisk grunnlag, om den er usaklig eller uforsvarlig, eller om den er i strid med de grunnleggende prinsippene i lovens § 5".*
- (31) I forhold til avvisningsplikten etter forskriften § 20-12 (1) bokstav a, har klagenemnda i sin tidligere praksis lagt til grunn at kravet til oppfyllelse av dokumentasjonskravene ikke er like absolutt som kravet til oppfyllelse av kvalifikasjonskravene, og at vurderingstemaet derfor er om den aktuelle leverandøren på annen måte enn gjennom den etterspurte dokumentasjonen viser at kvalifikasjonskravet er oppfylt, jf. klagenemndas saker 2009/128 premiss (84) og 2009/219 premiss (36).
- (32) For å dokumentere at selskapet oppfylte kvalifikasjonskravene *"Det kreves god gjennomføringsevne"* og *"Det kreves erfaring fra lignende leveranser"*, skulle tilbyderne henholdsvis blant annet bekrefte at selskapet hadde *"en serviceorganisasjon som er tilgjengelig for oppdragsgiver innenfor normal arbeidstid"* og vedlegge en liste over *"Leverandørens viktigste leveranser de siste 3 årene"*. Det er på det rene at klager ikke hadde inngitt denne dokumentasjonen. Det er heller ikke levert alternativ dokumentasjon for dette.
- (33) Sekretariatet finner etter dette at innklagede forsvarlig har lagt til grunn at klager skulle avvises som følge av manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskrav, jf. forskriften § 20-12 (1) bokstav a. Det bemerkes også at innklagede ville hatt rett til å avvise klager med hjemmel i § 20-12 (2) bokstav g, som følge av at klager i sitt tilbud hadde unnlatt å gi opplysninger i henhold til det som var krevd som følge av kvalifikasjonskravene. Det er tilstrekkelig at det foreligger én avvisningsgrunn, og sekretariatet finner derfor ikke grunn til å vurdere om det forelå andre obligatoriske eller fakultative avvisningsgrunner i foreliggende sak. Klagers anførsel fører ikke fram.

- (34) Hva gjelder klagers anførsel om at innklagede, ved å avvise klager, ikke har lyttet til brukerne eller foreldrenes signaler om hva som er hensiktsmessig ved innkjøp av varmemjelpemidler, viser sekretariatet til at det forelå en pliktig avvisningsgrunn etter forskriften § 20-12 (1) bokstav a, og at det er det som her er det avgjørende for avvisningsspørsmålet. Klagers anførsel fører derfor ikke fram.

Utlysning av konkurranse

- (35) Det neste spørsmålet sekretariatet må ta stilling til, er hvorvidt innklagede har brutt regelverket ved å utlyse konkurranse om foreliggende anskaffelse. Klager har vist til at det i Norge kun er to leverandører av varmemjelpemidler, og at markedet er lite og nisjepreget.
- (36) Oppdragsgiver har plikt til å kunngjøre anskaffelser med en verdi over 500 000 kroner eksklusiv merverdiavgift, jf. forskriften § 9-1/§ 18-1, jf. § 2-1 (2), jf. § 2-2 (1), med mindre det foreligger et konkret unntak som gir rett til å unnlate kunngjøring. At det eventuelt kun er to leverandører i markedet eller at markedet for øvrig er lite og nisjepreget gir intet forbud mot kunngjøring. Klagers anførsel fører ikke fram.

Tidsfrister

- (37) Slik sekretariatet forstår klager, anføres det under dette punkt at regelverket er brutt ved at innklagede har gitt en for kort klagefrist. Følgelig blir dette neste vurderingstema.
- (38) I henhold til forskriften § 22-3 (1) skal oppdragsgiver meddele tilbyderne om hvem som er valgt til leverandør til en rammeavtale *"i rimelig tid før kontrakt eller rammeavtale inngås"*. Denne meddelelsen skal også angi klagefrist.
- (39) I Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets veileder til regelverket om offentlige anskaffelser punkt 5.4.2 er det vist til at *"Hva som menes med rimelig tid, er ikke endelig fastsatt. Flere norske oppdragsgivere har satt tidspunktet til 10-15 dager. Ved vurderingen av hva som er tilstrekkelig tid, bør flere forhold vurderes: Kontraktens karakter, oppdragsgivers interesse av å kunne inngå kontrakt innen rimelig tid, og at leverandørene må få nok tid til å få forberedt seg og prøve sin sak"*.
- (40) Det er altså ikke oppstilt et generelt og konkret minstekrav til antall dager hva gjelder klagefristen. Det avgjørende må være at tilbyderne er sikret en reell klageadgang. Dersom den opprinnelige klagefristen forlenges, må klagefristen ses ut fra den forlengede klagefristen, jf. klagenemndas sak 2008/106 premiss (72). I klagenemndas saker 2008/98 premiss (103) og 2008/187 premiss (64) er det blitt lagt til grunn at en frist på 10 dager normalt vil være tilstrekkelig lang. Videre ble det i klagenemndas sak 2010/148 premiss (59) vist til at:

"Endringsdirektiv 2007/66/EF til Dir. 89/665 og Dir. 92/13 er vedtatt i EU. Direktivet er EØS-relevant og utredes for innarbeidelse i norsk lov, men er foreløpig ikke gjeldende rett. I endringsdirektivet til Dir 89/665 (Art. 2c) fastslås en klagefrist på minst ti dager kombinert med et forbud mot å inngå avtale før utløpet av en "standstill period" av samme lengde (Art. 2a og Art. 2d). Etter nemndas syn vil direktivet være veiledende ved vurderingen av hva som etter gjeldende rett kan anses som en rimelig frist, jf. klagenemndas saker 2008/98 premiss (103) og 2008/170 premiss (76)."

- (41) I foreliggende sak var klagefristen opprinnelig satt til 27. juli 2011, altså 15 dager etter at meddelelsen ble sendt ut den 12. juli 2011. Ved innklagedes e-post av 27. juli 2011 ble klagefristen forlenget til 15. august 2011; altså mer enn en måned etter at meddelelsen ble sendt ut. Slik sekretariatet ser det er klager gitt en reell klageadgang, og klagers anførsel fører derfor ikke fram.

Innsikt i produkter, brukergruppers synspunkter og leverandørers produktutvalg

- (42) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved at innklagedes saksbehandlere har hatt mangelfull innsikt i og omkring de produktene som er vurdert, og neppe har lyttet til brukergruppene av varmhjelpemidler i tilstrekkelig grad. Innklagede har ikke tatt tilstrekkelig hensyn til mangfoldet av varmhjelpemidler som klager har utviklet. Dette støttes av at innklagedes valg om å avvise klager ikke er i samsvar med valgene de fire andre regionene NAV Hjelpemiddelsentralene har tatt. Klager er blitt valgt som leverandør av Sogn og Fjordane, Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder, men ikke av Hordaland. Resultatet av innklagedes vedtak er at klager ikke lenger betjener de brukerne som har valgt klager som leverandør de siste årene.
- (43) Etter sekretariatets oppfatning, kan det ikke ut fra anskaffelsesregelverket utledes noen plikt til en offentlig oppdragsgiver om at dennes innkjøpere skal ha noen bestemt grad av innsikt i og omkring de produkter som disse skal anskaffe, eller at innkjøperne skal ha noen generell plikt til å lytte til de brukergrupper anskaffelsen gjelder. Det kan heller ikke oppstilles noen plikt til forut for en anskaffelse å ta hensyn til det mangfold i produktspekteret som en bestemt leverandør, her klager, har utviklet. Ved evalueringen er det kun produktene til de tilbud som skal evalueres, den offentlige oppdragsgiver har en plikt til å vurdere. I dette tilfellet er klager rettmessig avvist, og innklagede hadde følgelig verken plikt eller rett til å vurdere de produkter klager hadde tilbudt. Basert på dette kan klagers anførsel ikke føre fram.
- (44) Ettersom sekretariatet har funnet at klagen klart ikke kan føre fram, avvises den som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndsforordningen § 9.

Med vennlig hilsen

Erlend Pedersen
gruppeleder (e.f.)

Mari Rund
førstekonsulent